

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de acces al transportatorilor din statele membre ale Uniunii Europene la piața transportului pe căile navigabile interioare ale Republicii Moldova

1.	Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
	Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de acces al transportatorilor din statele membre ale Uniunii Europene la piața transportului pe căile navigabile interioare ale Republicii Moldova, a fost elaborat de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, în cooperare cu Agenția Navală a Republicii Moldova (ANRM).
2.	Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1.	Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
	<p>Elaborarea proiectului este determinată de necesitatea realizării angajamentelor asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, în special Capitolul 15 Transporturi, potrivit căruia Republica Moldova urmează să întreprindă măsurile necesare pentru a asigura în mod progresiv apropierea cadrului normativ național cu actele relevante ale Uniunii Europene.</p> <p>De asemenea, proiectul este elaborat întru realizarea acțiunilor 142 și 143 din anexa A, cu termen de aprobare aprilie 2026, Cluster IV „Agenda ecologică și conectivitate durabilă”, Capitolul 14 „Politica de transport” al Planului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, fiind încadrată în domeniul politicii de transport, precum și în temeiul art. 6 lit. b) și h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern.</p>
2.2.	Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
	<p>Legislația Republicii Moldova în domeniul transportului naval intern nu conține în prezent norme care să reglementeze în mod explicit condițiile de acces al transportatorilor din statele membre ale UE la piața transportului pe căile navigabile interioare ale Republicii Moldova.</p> <p>Cadrul normativ aplicabil este constituit, în principal, din Legea nr. 599/1999 pentru aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova și Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern</p>

al Republicii Moldova. Deși aceste acte normative reglementează, la nivel general, accesul navelor sub pavilion străin (art. 20 alin. (1) din Legea nr. 176/2013), regimul documentelor de bord și al certificatelor de navigație (art. 28 și 35 din Legea nr. 599/1999), precum și regimul general al tarifelor portuare și al serviciilor de transport (art. 54 alin. (2) din Legea nr. 176/2013), nu stabilesc cadrul juridic specific pentru operațiunile de cabotaj efectuate de transportatorii stabiliți în state membre ale UE.

Lacunele identificate vizează, în special: absența unei definiții juridice a cabotajului aplicabile pe căile navigabile interioare, lipsa unor condiții clare de eligibilitate pentru transportatorii care doresc să efectueze cabotaj, absența unor norme privind proprietatea navelor utilizate în cabotaj și recunoașterea certificatelor de conformitate emise de statele membre ale UE, lipsa unor norme care să garanteze aplicarea principiului nediscriminării față de transportatorii nerezidenți. Această situație generează incertitudine juridică atât pentru autoritățile naționale competente, cât și pentru operatorii economici interesați, în cazul efectuării cabotajului.

Principalele categorii de părți interesate afectate de situația descrisă sunt: transportatorii din statele membre ale Uniunii Europene care operează sau intenționează să opereze pe căile navigabile interioare ale Republicii Moldova, Agenția Navală în calitate de autoritate de control și certificare, precum și Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în calitate de autoritate de politici publice.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivul principal al proiectului este crearea unui cadru juridic explicit și armonios care să reglementeze condițiile în care transportatorii din statele membre ale Uniunii Europene pot efectua operațiuni de cabotaj pe căile navigabile interioare ale Republicii Moldova. Obiectivul direct îl constituie eliminarea lacunei normative actuale - absența unor norme clare privind accesul la această piață din domeniu, condițiile de eligibilitate, cerințele față de nave și principiile aplicabile operatorilor nerezidenți - și înlocuirea acesteia cu un cadru care conferă certitudine juridică atât autorităților competente, cât și operatorilor economici vizați.

Un obiectiv specific complementar constă în asigurarea aplicării principiului nediscriminării față de transportatorii nerezidenți, astfel încât condițiile de operare pe căile navigabile interioare ale Republicii Moldova să fie identice cu cele impuse transportatorilor naționali, fără restricții suplimentare față de cele justificate de interesul public.

Soluțiile propuse constau în aprobarea Regulamentului privind condițiile de acces al transportatorilor din statele membre ale Uniunii Europene la piața transportului pe căile navigabile interioare ale Republicii Moldova, ca act normativ de nivel guvernamental, subsecvent legilor primare în

	<p>domeniu. Regulamentul transpune integral Regulamentul CEE/3921/91, adaptând prevederile sale la contextul juridic și instituțional al Republicii Moldova și atribuind competențele de control și certificare Agenției Navale a Republicii Moldova, ca autoritate administrativă de specialitate.</p> <p>De asemenea proiectul transpune și Regulamentul nr. 1356/96/CE al Consiliului din 8 iulie 1996 privind normele comune aplicabile transportului de mărfuri sau de călători pe căile navigabile interioare între statele membre în vederea instituirii libertății de a furniza aceste servicii de transport.</p> <p>Soluția normativă aleasă constă în adoptarea unei hotărâri de Guvern, specifică naturii tehnico-operative a materiei reglementate, care ar permite adaptare ulterioară fără intervenție legislativă primară și este conformă practicii de transpunere a actelor UE de nivel secundar în domeniul transporturilor.</p> <p>Rezultatele scontate vor fi următoarele: transportatorii din statele membre ale UE dispun de reguli de acces previzibile și nediscriminatorii, lacuna normativă identificată este acoperită printr-o reglementare coerentă cu legislația primară națională. Pe termen mediu, adoptarea proiectului contribuie la îndeplinirea angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere RM-UE și la progresul înregistrat în cadrul Capitolului 14 Politica de transport al procesului de aderare.</p>
3.1.	Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
	<p>Proiectul prevede aprobarea Regulamentului privind condițiile de acces al transportatorilor din statele membre ale UE la piața transportului pe căile navigabile interioare ale Republicii Moldova, structurat în patru capitole.</p> <p>Principalele elemente introduse prin proiect sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definierea și condiționarea dreptului de cabotaj (pct. 1-5 din Regulament): se definește operațiunea de cabotaj ca transport național de mărfuri sau persoane efectuat pe cheltuiala unui terț, pe căile navigabile interioare ale Republicii Moldova, de un transportator stabilit într-un stat membru al UE, se stabilesc condițiile de eligibilitate, se consacără caracterul temporar al activității de cabotaj și absența obligației de stabilire a unui sediu social pe teritoriul Republicii Moldova. • Condiții privind nava utilizată (pct. 6-8 din Regulament): se stabilesc cerințele privind proprietatea navei - persoană fizică domiciliată și cetățean al unui stat membru al UE, respectiv persoană juridică cu sediu în UE, deținută în majoritate de cetățeni ai statelor membre, se prevede posibilitatea de derogare excepțională motivată, acordată de Agenția Navală, se instituie obligația prezentării la bord a certificatului de

	<p>conformitate și recunoașterea de către Agenția Navală a certificatelor emise de statele membre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regimul juridic aplicabil (pct. 9-12 din Regulament): se stabilesc domeniile legislative ale Republicii Moldova aplicabile operațiunilor de cabotaj, cu referire expresă la Legea nr. 599/1999 și Legea nr. 176/2013, în cinci domenii: tarife și condiții contractuale, specificații tehnice pentru nave, navigație și poliție, timp de navigație și perioade de odihnă, TVA; se consacră principiul nediscriminării; se instituie obligația Agenției Navale de a menține condițiile de acces la nivelul celor stabilite prin prezentul Regulament. • Normele comune aplicabile transportului de mărfuri sau de călători pe căile navigabile interioare în vederea instituirii libertății de a furniza servicii de transport (pct. 13), consacră, în esență, principiul libertății de a presta servicii în transportul pe căile navigabile interioare, stabilind condițiile minime de acces la piață. • Dispoziții finale (pct. 14-16 din Regulament): se ancorează explicit Regulamentul în cadrul normativ național, precizând că operațiunile de cabotaj se desfășoară cu respectarea integrală a Legii nr. 599/1999 și a Legii nr. 176/2013, și că transportatorii din statele membre ale UE se supun, în egală măsură cu transportatorii naționali, celorlalte reglementări naționale aplicabile.
3.2.	Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
	<p>A fost analizată opțiunea incorporării normelor de transpunere în textul Legii nr. 176/2013 prin modificare directă. Această opțiune a fost înlăturată pe motiv că reglementarea prin hotărâre de Guvern este mai relevantă naturii tehnico-operative a normelor în cauză, asigură flexibilitate în aplicare și este conformă cu practica normativă de transpunere a actelor UE de nivel secundar în domeniul transporturilor.</p> <p>Alte alternative n-au fost identificate.</p>
4.	Analiza impactului de reglementare
4.1.	Impactul asupra sectorului public
	<p>Adoptarea proiectului generează un impact moderat asupra sectorului public. Agenția Navală va exercita atribuții de certificare, control și supraveghere a transportatorilor nerezidenți în condițiile stabilite prin Regulament, prin verificarea certificatelor de conformitate și recunoașterea celor emise de statele membre ale UE, inclusiv privind recunoașterea certificatelor de navigație pentru navele de navigație interioară. Aceste atribuții se încadrează în competențele existente ale</p>

	<p>Agenției Navale, stabilite prin Legea nr. 599/1999, Legea nr. 176/2013 și Hotărârea Guvernului nr. 706/2018.</p> <p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale va exercita funcția de monitorizare a implementării prezentei hotărâri, fără a fi necesară crearea de structuri instituționale noi.</p>
4.2.	Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
	<p>Proiectul nu implică cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat. Atribuțiile generate de aplicare a Regulamentului se exercită în limita resurselor umane și financiare existente ale Agenției Navale. Nu sunt necesare investiții în infrastructură sau sisteme informatice distincte.</p>
4.3.	Impactul asupra sectorului privat
	<p>Proiectul creează un cadru juridic explicit și predictibil pentru transportatorii din statele membre ale Uniunii Europene care doresc să opereze pe căile navigabile interioare ale Republicii Moldova. Prin consacrarea principiului nediscriminării și a caracterului temporar al activității de cabotaj fără obligația constituirii unui sediu social, proiectul reduce costurile de intrare pe piață și clarifică condițiile de operare. Asupra transportatorilor naționali, proiectul nu generează obligații suplimentare.</p>
4.4.	Impactul social
4.4.1.	Impactul asupra datelor cu caracter personal
	<p>Proiectul nu prevede colectarea sau prelucrarea de date cu caracter personal, altele decât cele deja gestionate de Agenția Navală în exercitarea atribuțiilor sale curente de înregistrare și certificare.</p>
4.4.2.	Impactul asupra echității și egalității de gen
	Nu se aplică.
4.5.	Impactul asupra mediului
	<p>Proiectul nu introduce standarde tehnice sau de exploatare noi față de cele aplicabile transportatorilor naționali, nu reglementează domeniul protecției mediului în activitatea de transport naval și nu generează un impact direct asupra mediului. Normele privind specificațiile tehnice ale navelor prezintă, prin pct. 9 din Regulament, la nivelul de conformitate aplicabil transportului internațional, care include și cerințele de protecție a mediului deja stabilite prin legislația națională în vigoare.</p>
4.6.	Alte impacturi și informații relevante
	<p>Proiectul contribuie la alinierea cadrului normativ național la standardele pieței interne a UE în domeniul transportului pe căile navigabile interioare,</p>

	sprijinind astfel progresul Republicii Moldova în procesul de negociere a aderării la UE în cadrul Capitolului 14 „Politica de transport” al Clusterului 4.
5.	Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1.	Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
	<p>Proiectul transpune integral Regulamentul CEE/3921/91 de stabilire a condițiilor în care transportatorii nerezidenți pot transporta mărfuri sau călători pe căile navigabile interioare în interiorul unui stat membru, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene seria L nr. 373 din 31 decembrie 1991, nr. CELEX: 31991R3921.</p> <p>Actul juridic al UE nu a constituit anterior obiect al transunerii în legislația Republicii Moldova. Prezentul proiect reprezintă prima intervenție normativă în acest sens.</p> <p>Prevederile obligatorii ale Regulamentului CEE/3921/91 aplicabile Republicii Moldova sunt transpuse integral: art. 1 (dreptul de cabotaj și condițiile de eligibilitate), art. 2 alin. (1) (condiția de proprietate a navei), art. 2 alin. (3) teza 1 (obligația de prezentare a certificatului de conformitate), art. 3 alin. (1) (domeniile legislative aplicabile operațiunilor de cabotaj), art. 3 alin. (2) (principiul nediscriminării) și art. 5 (clauza de menținere a condițiilor de acces). Art. 2 alin. (2) este transpus parțial, întrucât obligația de consultare a Comisiei Europene, specifică statelor membre, nu este aplicabilă Republicii Moldova.</p> <p>Nu sunt transpuse următoarele prevederi, toate calificate drept „Prevederi UE neaplicabile” în tabelul de concordanță: art. 2 alin. (3) teza 2 (referitoare la documentul de navigație pe Rin, inaplicabil Republicii Moldova care nu este parte la Convenția de la Mannheim); art. 3 alin. (3) (atribuind Consiliului Uniunii Europene competența de modificare a listei domeniilor legislative - procedură internă a Uniunii Europene); art. 4 (dispoziție tranzitorie aplicabilă exclusiv Franței și Germaniei, cu termen expirat la 1 ianuarie 1995); art. 6 (clauza de salvagardare a drepturilor riveranilor Rinului, inaplicabilă Republicii Moldova); art. 7 teza 2 (clauza de aplicabilitate directă - caracteristică intrinsecă a regulamentelor Uniunii Europene, inaplicabilă Republicii Moldova în calitate de stat nemembru).</p> <p>Gradul general de compatibilitate al proiectului cu Regulamentul CEE/3921/91 este integral compatibil, în condițiile în care prevederile netranspuse nu sunt prevederi obligatorii aplicabile Republicii Moldova, ci dispoziții procedurale interne ale UE, derogări tranzitorii cu termen expirat sau norme cu aplicabilitate geografică specifică.</p> <p>De asemenea se transpune integral Regulamentul nr. 1356/96/CE al Consiliului din 8 iulie 1996 privind normele comune aplicabile</p>

	<p>transportului de mărfuri sau de călători pe căile navigabile interioare între statele membre în vederea instituirii libertății de a furniza aceste servicii de transport.</p> <p>A fost întocmit tabelul de concordanță dintre Regulamentul CEE/3921/91 și prezentul proiect și tabelul de concordanță dintre Regulamentul nr. 1356/96/CE și prezentul proiect conform Modelului 1 din Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018.</p>
5.2.	Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
	<p>Prezentul proiect constituie cadrul juridic intern necesar pentru implementarea Regulamentului CEE/3921/91 în ceea ce privește condițiile de acces pe piața transportului pe căile navigabile interioare ale Republicii Moldova și implementarea Regulamentului nr. 1356/96/CE din 8 iulie 1996 în ceea ce privește normele comune aplicabile transportului de mărfuri sau de călători pe căile navigabile interioare în vederea instituirii libertății de a furniza servicii de transport.</p> <p>Nu sunt necesare acte normative conexe suplimentare pentru implementarea prevederilor transpuse.</p>
6.	Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
	<p>În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului privind condițiile de acces al transportatorilor din statele membre ale Uniunii Europene la piața transportului pe căile navigabile interioare ale Republicii Moldova pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, la următoarea adresă: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16271.</p> <p>Proiectul va fi supus procesului de consultare publică și avizare/expertizare în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.</p> <p>În cadrul procesului de avizare, proiectul va fi remis spre avizare următoarelor autorități și entități publice interesate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; - Ministerul Finanțelor; - Ministerul Afacerilor Externe; - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; - Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător; - Centrul de Armonizare a Legislației.

	Rezultatele avizării proiectului vor fi reflectate în Sintează urmare a recepționării acestora.
7.	Concluziile expertizelor
	Proiectul hotărârii de Guvern va fi supus expertizei juridice și respectiv, expertizei anticorupție în conformitate cu cerințele articolelor 36 și 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Rezultatele expertizelor menționate supra vor fi reflectate în Sintează urmare a recepționării acestora.
8.	Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
	Proiectul nu modifică și nu abrogă niciun act normativ în vigoare. El se încorporează în cadrul normativ existent ca act normativ de executare a Legii nr. 599/1999 pentru aprobarea Codului navigației maritime comerciale și a Legii nr. 176/2013 privind transportul naval intern. Legea nr. 176/2013 constituie actul legislativ primar care reglementează transportul naval intern, inclusiv condițiile de navigație a navelor sub pavilion străin (art. 20 alin. (1)) și cadrul instituțional al domeniului. Legea nr. 599/1999 reglementează, prin Codul navigației maritime comerciale, regimul documentelor de bord, recunoașterea certificatelor de navigație și regimul general al accesului navelor. Proiectul de Regulament detaliază, condițiile concrete de acces al transportatorilor din statele membre ale UE, completând reglementarea primară fără a o modifica sau a contraveni acesteia. Nu sunt necesare modificări ale actelor normative în vigoare ca urmare a adoptării prezentului proiect.
9.	Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
	Implementarea va fi asigurată de Agenția Navală, în limita atribuțiilor stabilite prin Legea nr. 599/1999, Legea nr. 176/2013 și Hotărârea Guvernului nr. 706/2018 cu privire la crearea Agenției Navale a Republicii Moldova. ANRM dispune de competențele necesare pentru efectuarea controlului navelor, verificarea și recunoașterea certificatelor de conformitate, aplicarea principiului nediscriminării și acordarea derogărilor excepționale motivate. Nu sunt necesare măsuri de formare profesională specifice sau alocări bugetare suplimentare pentru implementarea prezentului proiect.

Secretar general al ministerului

Angela ȚURCANU